

Past na Ukrajině. Profesor Krejčí: O čem se v NATO nemluví

- CZ24 News | 6. ledna 2023

USA/EU/UKRAJINA: „Vrchol prezidentské kampaně v těchto zemích by mohl být hraniční termín, který se dá z hlediska ukončení války odhadnout.“ Znamý politolog profesor Oskar Krejčí při bilancování uplynulého roku upozorňuje, že asi nejpozoruhodnější postavou je turecký prezident Recep Erdogan. „Některá prohlášení francouzského prezidenta Emmanuela Macrona byla nadějná, ale vypadá to, že se jich sám zalekl,“ podotýká a pokládá otázku: „Není válka na Ukrajině obdobou afghánské pasti?“ Podle profesora nelze vyloučit, že tento rok bude ještě hůř než loni...

Celý uplynulý rok dominovala ve veřejném prostoru válka na Ukrajině. Nejdřív řada lidí doufala v brzký konec, teď už je jasné, že hned tak neskončí. Vznikne z toho zakonzervovaný konflikt, nebo jsou nějaké šance v tomto roce? Co by mohl být bod zlomu?

Díváme se na tuto válku sice přes emoce, ale přece jen z dálky. Těžko odhadnout, jak a kdy dojde ke zlomu. Jisté pouze je, že v březnu příštího roku budou v Rusku prezidentské volby, v USA v listopadu téhož roku... Vrchol prezidentské kampaně v těchto zemích by mohl být hraniční termín, který se dá z hlediska ukončení války odhadnout. Snad ale válka skončí dříve.

Zatím sledujeme reorganizaci ruské armády, odchod od brigád, zavedených po válce v Gruzii, zpět k divizím. Divize by mohly být útvar schopný větších průlomových a obkličovacích operací, jako za druhé světové války. Jenže na Ukrajině se odehrává nový typ války: Když Stalin dostal od Sorgeho z Tokia informaci, že japonská armáda nefasuje teplé oblečení, bylo jasné, že může přesunout jednotky z východu země na západě – a Hitler se to dozvěděl, až když tyto posily zaútočily. Dnes se ale na frontě i v týlu hrají šachy, všechny figurky, jejich shromaždiště i přesuny jsou z družic vidět.

Zaujalo vás jednání některého státníka, někoho, kdo měl jednat jinak nebo naopak jednal překvapivě správně v této válce?

Záleží na kritériích, pro mne je nejdůležitější, jak státník pomáhá nalézt cestu k míru. Nejen konec války, ale i zakódování míru do nového uspořádání Evropy. Když pomineme prezidenty válčících stran, asi nejpozoruhodnější postavou je turecký prezident Recep Erdogan. Některá prohlášení francouzského prezidenta Emmanuela Macrona byla nadějná, ale vypadá to, že se jich sám zalekl. Angela Merkelová by si za své tvrzení, že Minské dohody měly jen získat čas pro přípravu Ukrajiny na válku, jistě zasloužila řád – jenom není jasné, od koho. Tak trochu potvrdila Putinovu tezi, že se válce předejít nedalo.

Dokážeme v této chvíli už dohlédnout, kolik a co bude Evropu celá válka na Ukrajině stát?

To se odhadnout vůbec nedá. Současné unijní hlasitě vyhlašované plány obnovy jsou jen PR, obyčejná propaganda.

Henry Kissinger varoval před nebezpečím vyplývajícím ze sbližování Ruska s Čínou. Generál Šedivý to řekl v rozhovoru pro agenturu ČTK. Šedivý poukázal na vyjádření některých amerických generálů, podle kterých už za deset let může dojít k vojenskému střetu Číny a USA. Co na to říkáte vy, pane profesore?

Politika Západu, která nutí Moskvu a Peking ke stále těsnější spolupráci, trvá tři desetiletí. Dnes si stačí přečíst Strategickou koncepci NATO schválenou loni na summitu aliance. Dočtete se tam, konkrétně v článku 13, že Čína ohrožuje naše „zájmy, bezpečnost a hodnoty“. To je, jako byste řekli, že NATO den poté, kdy vyhraje válku proti Rusku na Ukrajině, obrátí se proti Číně.

O tom, že se USA řítí do války s Čínou, se také píše řadu let. Už dnes má ale Čína k dispozici 350 jaderných náloží, pro rok 2027 se odhaduje, že jich bude mít 700. Proti takovému státu by chtěl válčit jen strategický ngramot, který předpokládá, že válka s Čínou se bude odehrávat jen na území Číny.

Šlo něco v uplynulém roce vůbec podle předvídatelného scénáře?

Měřeno novoročními prognózami z ledna 2022 – minulý rok se vymknul kontrole i těm nejlepším věštírnám. Mimo jiné proto, že se zřejmě spletli i hlavní aktéři války na Ukrajině, tedy ti v Moskvě a ve Washingtonu.

Jak vychází z přístupu k válce Česko, Německo, Francie, USA?

Nemá cenou zabývat se jednotlivostmi, pojďme se podívat na úroveň řízení NATO a mediálního prostředí kolem něho. Není to tak dávno, co NATO prohrálo válku v Afghánistánu. Nebo chcete-li být smířlivější, shledalo, že nemůže vyhrát, a urychleně opustilo bojiště. Zaznamenala jste někde diskusi o tom, proč to tak po dvou dekadách bojů dopadlo? Zaznamenala jste diskusi o tom, jak se příště nedostat do podobné pasti, obrovské odsávačky lidských životů a peněz? Nejsou právě takové nedomyšlené akce tím hlavním ohrožením západních „zájmů, bezpečnosti a hodnot“? Není válka na Ukrajině obdobou afghánské pasti?

Co nám válka na Ukrajině prozradila o mezinárodních vztazích?

Dvě sdělení jsou zásadní. Tím prvním je, že válka zůstává i pro 21. století politickým nástrojem a je nutné s ní počítat. Zvláště když si válku nepřejete, musíte s touto možností počítat.

Tím druhým sdělením je, že západní politické elity, včetně české i unijní, zcela selhávají při řešení otázky, jak se válce vyhnout. Nevnímají, přesněji řečeno nedostatečně vnímají skutečnost, že svět se zcela zákonitě od hegemonistického uspořádání posouvá k multipolárnímu. Že tato změna není výsledkem zlovůle Pekingu, ale důsledek ekonomických proměn nejen Číny, ale i Indie, Brazílie, Afriky... Všimněte si, jak se v posledních letech v amerických a následně obecně v západních dokumentech objevuje důraz na dodržování jakýchsi pravidel, ne na dodržování mezinárodního práva. Pravidla – to jsou ale v tomto případě normy chování, které určil hegemon, jehož sláva pohasíná. Snaha stavět se takto proti dějinám, proti nevyhnutelným změnám, je kontraproduktivní – nebezpečná pro nás, pro lidi Západu. Převrat na Ukrajině v roce 2014 a neplnění Minských dohod jsou jen dílčí ukázkou zaslepenosti politických elit.

Podle generála Šedivého válka na Ukrajině skončí a pozornost se obrátí k migraci, jejíž čísla rostou. Co vy na to?

To nelze vyloučit, právě tak jako nelze vyloučit, že tento rok bude ještě hůř než loni...

Jaký tedy bude podle vás rok 2023?

Zatím máme naběhnuto na celou řadu krizí: energetickou, migrační, finanční; ekonomická recese přerůstá v krizi, válka na Ukrajině... pak tu máme ekologickou krizi, krizi Evropské unie... Souběh může vytvořit synergický efekt, kdy výsledná krize bude hrozivější než prostý součet zmíněných dílčích krizí.

Pane profesore, chci vám poděkovat za spolupráci v uplynulém roce. Mohu na závěr požádat o přání do nového roku pro čtenáře PL?

Mír v tom nejširším, faktickém i přeneseném slova smyslu – na Ukrajině, ve vztazích mezi blízkými lidmi, mír v srdci. A jinou hlavu státu, než pravděpodobně dostanou.

ZDROJ: PL